Câu 1:

a) Trình bày ngắn gọn thuật toán k-means.

Thuật toán K-Means là một phương pháp học máy không giám sát phổ biến, được sử dụng để phân cụm (clustering) các điểm dữ liệu thành K nhóm khác biệt. Mục tiêu là giảm thiểu tổng khoảng cách bình phương giữa các điểm dữ liệu và tâm cụm (centroid) mà chúng thuộc về.

- Giúp xác định các nhóm tự nhiên trong các tập dữ liệu chưa được gắn nhãn
- Hoạt động bằng cách nhóm các điểm dựa trên khoảng cách đến các trung tâm cụm
- Thường được sử dụng trong phân khúc khách hàng, nén hình ảnh và khám phá mẫu
- Hữu ích khi bạn cần cấu trúc từ dữ liệu thô, chưa được tổ chức

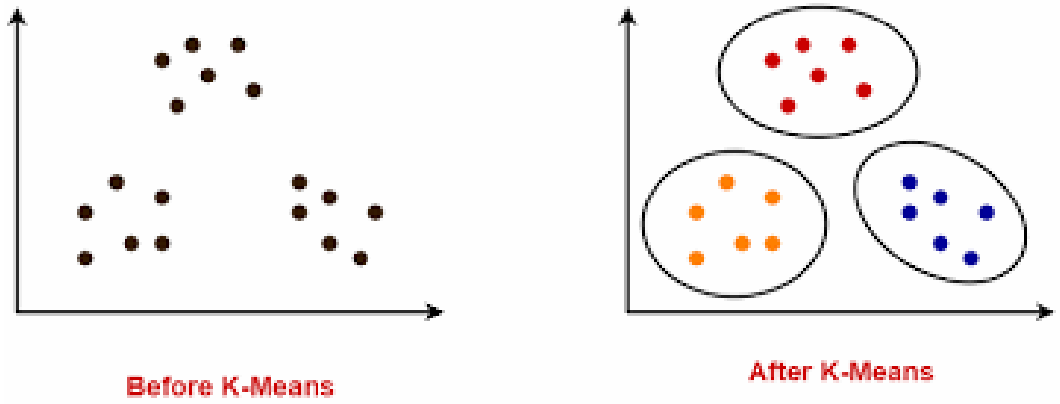

b) **Cho tập điểm: x_1 = {1, 3}, x_2 = {1.5, 3.2 }, x_3 = {1.3, 2.8}, x_4 = {3, 1}, Dùng k-means để gom cụm với k = 2.**

$$x_1 = (1,3) \qquad x_2 = (1.5,3.2) \qquad x_3 = (1.3,2.8) \qquad x_4 = (3,1)$$

Chọn ngẫu nhiên hai điểm bất kỳ làm tâm cụm:

Tâm cụm 1 (C_1): x_1 = (1,3)

Tâm cụm 2 (C_2): x_4 = (3, 1)

Bước 1: Khoảng cách tới tâm ban đầu

Điểm (x_i)	$d(x_i, C_1)$	$d(x_i, C_2)$	Gán cụm
x_1(1,3)	$\sqrt{(1-1)^2+(3-3)^2}=0$	$\sqrt{(1-3)^2+(3-1)^2}=\sqrt{8}\approx 2,828$	1
x_2 =	$\sqrt{(1.5-1)^2+(3.2-3)^2}\approx 0,539$	$\sqrt{(1.5-3)^2+(3.2-1)^2}\approx 2,662$	1

{1.5, 3.2 }			
x_3 = {1.3, 2.8}	$\sqrt{(1.3-1)^2+(2.8-3)^2} \approx 0,36$	$\sqrt{(1.3-3)^2+(2.8-1)^2} \approx 2,476$	1
x_4 = {3, 1}	$\sqrt{(3-1)^2+(1-3)^2} \approx 2,828$	$\sqrt{(3-3)^2+(1-1)^2} = 0$	2

Kết quả sau bước 1:

Cụm 1: x_1, x_2, x_3

Cụm 2: x_4

Bước 2: Cập nhật tâm cụm:

Tâm cụm mới $C_1^{'}$ (trung bình của x_1, x_2, x_3)

$$C_1^{'} = \left(\frac{1+1,5+1,3}{3}, \frac{3+3.2+2.8}{3} \right) \approx (1.27,3)$$

Tâm cụm mới $C_2^{'}$ (trung bình của x_4)

$$C_2^{'} = (3,1)$$

Bước 3: Gán cụm:

Điểm (x_i)	$d(x_i, C_1^{'})$	$d(x_i, C_2^{'})$	Gán cụm
x_1 = (1,3)	0,27	2,83	1
x_2 = {1.5, 3.2 }	0,3	2,66	1
x_3 = {1.3, 2.8}	0,2	2,48	1
x_4 = {3, 1}	2,83	0	2

Thuật toán K-Means đã hội tụ và phân chia các điểm dữ liệu thành hai cụm như sau:

Cụm 1: $\{x_1(1,3), x_2(1.5,3.2), x_3(1.3,2.8)\}$

Cụm 2: $\{x_4(3,1)\}$

c) Một xe đón khách về bến xe Miền Đông của công ty Mai Linh muốn đón n khách hàng. Do thời gian đón khách ít nên công ty muốn gom khách về k điểm để tiện việc đón. Giả sử n = 5 và k = 2. Năm khách hàng đang ở các tọa độ:

A(1,1), B(3,1), C(3,3), D(4,2), E(1,3). Anh/chị hãy cho biết nên nhóm khách nào tới điểm đón nào để việc đưa đón là thuận tiện nhất. Cho biết tọa độ của 2 điểm cần đón khách? Giả sử độ đo khoảng cách được sử dụng là khoảng cách Euclidean.

Bước 1: Khởi tạo 2 cụm

Tâm 1: M_1 = A(1,1)

Tâm 2: M_2 = D(4,2)

Bước 2: Gán khách hàng vào cụm gần nhất (lần 1)

Khách hàng	*d*(X, M_1)	*d*(X, M_2)	Gán cụm
A(1,1)	0	3,16	1
B(3,1)	2	1,41	2
C(3,3)	2,83	1,41	2
D(4,2)	3,16	0	2
E(1,3)	2	3,16	1

Kết quả sau lần 1:

Cụm 1: {A(1,1), E(1,3)}

Cụm 2: {B(3,1), C(3,3), D(4,2)}

Bước 3: Cập nhật tâm cụm:

Tâm mới $M_1^{'} = \left(\frac{1+1}{2}, \frac{1+3}{2}\right) = (1,2)$

Tâm mới $M_2^{'} = \left(\frac{3+3+4}{3}, \frac{1+3+2}{3}\right) = \left(\frac{10}{3}, \frac{6}{3}\right) = (3.33,2)$

Bước 2: Gán khách hàng vào cụm gần nhất (lần 2)

Khách hàng	*d*(X, $M_1^{'}$)	*d*(X, $M_2^{'}$)	Gán cụm
A(1,1)	1	1,66	1
B(3,1)	2,24	1,05	2
C(3,3)	2,24	1,05	2
D(4,2)	3	0,67	2
E(1,3)	1	1,66	1

Kết quả sau lần 2:

Cụm 1: {A(1,1), E(1,3)}

Cụm 2: {B(3,1), C(3,3), D(4,2)}

Vì kết quả gán cụm không thay đổi so với lần trước, thuật toán hội tụ và dừng lại.

Câu 2. Cho bảng dữ liệu sau:

Subject	A	B
1	1.0	1.0
2	1.5	2.0
3	3.0	4.0
4	5.0	7.0
5	3.5	5.0
6	4.5	5.0
7	3.5	4.5

a) Áp dụng thuật toán k-means để phân cụm với k=2

Bước 1: Khởi tạo các tâm cụm

Tâm C_1: (1.0,1.0)

Tâm C_2: (5.0,7.0)

Bước 2: Phân cụm (lần 1)

Subject	$d(x, M_1)$	$d(x, M_2)$	Gán cụm
1	0	7.21	1
2	1.12	5.81	1
3	3.61	3.61	Chọn 1
4	7.21	0	2
5	4.1	2.5	2
6	4.53	2.06	2
7	3.81	2.7	2

Cụm 1: {1, 2, 3}

Cụm 2: {4, 5, 6, 7}

Bước 3: Cập nhật tâm cụm

C_1' = (1.83, 2.33)

C_2' = (4.13, 5.38)

Bước 4: Phân cụm

Subject	**d(x,C1′)**	**d(x,C2′)**	**Cụm**
1	1.63	4.88	**1**
2	0.49	3.99	**1**
3	2.15	1.61	**2**

4	5.39	1.93	**2**
5	3.19	0.65	**2**
6	3.69	0.44	**2**
7	2.65	0.94	**2**

Bước 5: Cập nhật tâm cụm

C_1'' = (1.25, 1.5)

C_2'' = (3.9, 5.1)

Bước 6: Phân cụm

Subject	d(x,C1″)	d(x,C2″)	Cụm
1	0.56	4.88	**1**
2	0.56	3.86	**1**
3	3.01	1.28	**2**
4	6.55	2.08	**2**
5	3.87	0.47	**2**
6	4.39	0.61	**2**
7	3.32	0.69	**2**

Kết quả cuối cùng

Cụm 1: Subject 1, Subject 2

Cụm 2: Subject 3, Subject 4, Subject 5, Subject 6, Subject 7

b) Áp dụng thuật toán Agglomerative Hierarchical Clustering để phân cụm dùng Complete Link, Single Link.

Ta có ma trận khoảng cách

Điểm	**1**	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**
1	0	1.12	3.61	7.21	4.72	5.32	4.30
2	1.12	0	2.50	6.10	3.61	4.24	3.20
3	3.61	2.50	0	3.61	1.12	1.80	0.71
4	7.21	6.10	3.61	0	2.50	2.06	2.92
5	4.72	3.61	1.12	2.50	0	1.00	0.50
6	5.32	4.24	1.80	2.06	1.00	0	1.12
7	4.30	3.20	0.71	2.92	0.50	1.12	0

- Single Link (khoảng cách giữa cụm = min khoảng cách giữa 2 điểm thuộc hai cụm)

Khoảng cách nhỏ nhất trong ma trận điểm ban đầu là d(5,7) = 0.5 nên gộp 5 và 7 -> {5,7}

Ta xét

d({5,7},3) = min(d(5,3)=1.118034, d(7,3)=0.707107) = 0.707107

d({5,7},6) = min(d(5,6)=1.0, d(7,6)=1.118034) = 1.0

d({5,7},4) = min(d(5,4)=2.5, d(7,4)=2.915476) = 2.5

Vì d{5,7} đến {1},{2} khoảng cách lớn nên bỏ qua. Khoảng cách nhỏ nhất bây giờ là d(3, {5,7}) = 0.707107-> {3,5,7}

Tiếp tục xét

d({3,5,7},6) = min(d(3,6)=1.802776, d(5,6)=1.0, d(7,6)=1.118034) = 1.0

d({3,5,7},4) = min(3.605551, 2.5, 2.915476) = 2.5 (min là 2.5 từ 5→4)

d({3,5,7},1), d(...,2) đều lớn hơn 1.0 nên bỏ qua.

Khoảng cách nhỏ nhất hiện tại là d(6, {3,5,7}) = 1.0-> {3,5,6,7}

Cặp còn lại có khoảng cách nhỏ: d(1,2)=1.118034. Nên ta gộp {1} và {2} => {1,2} với khoảng cách ghép = 1.118034.

Bây giờ còn 3 cụm: {1,2}, {3,5,6,7}, {4}. Vì k=2 nên ta cần xuống 2 cụm.

d({3,5,6,7},4) = min(d(3,4)=3.605551, d(5,4)=2.5, d(6,4)=2.061553, d(7,4)=2.915476) = 2.061553 (từ 6→4)

d({1,2}, {3,5,6,7}) lớn hơn

Gộp {4} với {3,5,6,7} vì khoảng cách nhỏ nhất => {3,4,5,6,7}. Khoảng cách ghép = 2.061553.

Kết quả cuối (k=2):

- Cụm 1: {1,2}
- Cụm 2: {3,4,5,6,7}

- Complete Link (khoảng cách giữa cụm = max khoảng cách giữa 2 điểm thuộc hai cụm)

Khoảng nhỏ nhất ban đầu là d(5,7)=0.5 (min và max cùng có 0.5 vì cả cụm đơn).
→ Gộp {5} và {7} => {5,7}. Khoảng cách ghép là 0.5.

Khoảng cách nhỏ tiếp theo trong toàn bộ ma trận là d(1,2)=1.118034 -> {1,2}

d_complete({5,7},3) = max(d(5,3)=1.118034, d(7,3)=0.707107) = 1.118034

d_complete({5,7},6) = max(1.0, 1.118034) = 1.118034

d_complete({5,7},4) = max(2.5, 2.915476) = 2.915476

Gộp {3} với {5,7} => {3,5,7} với khoảng cách ghép là 1.118034

Xét d_complete giữa {3,5,7} và {6}: d(3,6)=1.802776, d(5,6)=1.0, d(7,6)=1.118034 → max = 1.802776 → Gộp {6} vào => {3,5,6,7}. Khoảng cách ghép là 1.802776.

Ta được 3 cụm {1,2} và {3,5,6,7} và {4}

d_complete({3,5,6,7},4) = max(d(3,4)=3.605551, d(5,4)=2.5, d(6,4)=2.061553, d(7,4)=2.915476) = 3.605551.

d_complete({1,2},{3,5,6,7}) lớn hơn.

Vì vậy gộp {4} vào {3,5,6,7} -> {3,4,5,6,7} với khoảng cách ghép là 3.605551

Kết quả cuối (k=2):

- Cụm 1: {1,2}
- Cụm 2: {3,4,5,6,7}